

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ చతుర్థస్కంధే సప్తదశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ చతుర్థస్కంధే సప్తదశోఽధ్యాయః ॥

మైత్రేయ ఉవాచ

ఏవం స భగవాన్ వైన్యః ఖ్యాపితో గుణకర్మభిః ।

ఛందయామాస తాన్ కామైః ప్రతిపూజ్యాభినంద్య చ ॥ 1 ॥

బ్రాహ్మణప్రముఖాన్ వర్ణాన్ భృత్యామాత్యపురోధసః ।

పౌరాంజానపదాన్ శ్రేణీః ప్రకృతీః సమపూజయత్ ॥ 2 ॥

విదుర ఉవాచ

కస్మాద్దధార గోరూపం ధరిత్రీ బహురూపిణీ ।

యాం దుదోహ పృథుస్తత్ర కో వత్సో దోహనం చ కిం ॥ 3 ॥

ప్రకృత్యా విషమా దేవీ కృతా తేన సమా కథం ।

తస్య మేధ్యం హయం దేవః కస్య హేతోరపాహరత్ ॥ 4 ॥

సనత్కుమారాద్భగవతో బ్రహ్మన్ బ్రహ్మవిదుత్తమాత్ ।

లబ్ధ్యా జ్ఞానం సవిజ్ఞానం రాజర్షిః కాం గతిం గతః ॥ 5 ॥

యచ్ఛాన్యదపి కృష్ణస్య భవాన్ భగవతః ప్రభోః ।

శ్రవః సుశ్రవసః పుణ్యం పూర్వదేహకథాశ్రయం ॥ 6 ॥

భక్తాయ మేఽనురక్తాయ తవ చాధోక్షజస్య చ ।

వక్తుమర్హసి యోఽదుహ్యద్వైన్యరూపేణ గామిమాం ॥ 7 ॥

సూత ఉవాచ

చోదితో విదురేణైవం వాసుదేవకథాం ప్రతి |

ప్రశస్య తం ప్రీతమనా మైత్రేయః ప్రత్యభాషత || 8 ||

మైత్రేయ ఉవాచ

యదాభిషిక్తః పృథురంగ విప్రైః -

రామంత్రితో జనతాయాశ్చ పాలః |

ప్రజా నిరన్నే క్షితిపుష్ట ఏత్య

క్షుత్తామదేహః పతిమభ్యవోచన్ || 9 ||

వయం రాజంజారరేణాభితప్తా

యథాగ్నినా కోటరస్థేన వృక్షాః |

త్వామద్య యాతాః శరణం శరణ్యం

యః సాధితో వృత్తికరః పతిర్నః || 10 ||

తన్నో భవానీహతు రాతవేఽన్నం

క్షుధార్దితానాం నరదేవదేవ |

యావన్న నంక్ష్యామహ ఉజ్జితోర్జా

వార్తాపతిస్త్యం కిల లోకపాలః || 11 ||

మైత్రేయ ఉవాచ

పృథుః ప్రజానాం కరుణం నిశమ్య పరిదేవితం |

దీర్ఘం దధ్యో కురుశ్రేష్ఠ నిమిత్తం సోఽన్వపద్యత || 12 ||

ఇతి వ్యవసితో బుద్ధ్యా ప్రగృహీతశరాసనః |

సందధే విశిఖం భూమేః క్రుద్ధస్త్రిపురహా యథా || 13 ||

ప్రవేపమానా ధరణీ నిశామ్యోదాయుధం చ తం |

గౌః సత్యపాద్రవద్భీతా మృగీవ మృగయుద్రుతా || 14 ||

తామన్వధావత్తద్వైన్యః కుపితోఽత్యరుణేక్షణః |
శరం ధనుషి సంధాయ యత్ర యత్ర పలాయతే || 15 ||

సా దిశో విదిశో దేవీ రోదసీ చాంతరం తయోః |
ధావంతీ తత్ర తత్రైనం దదర్శానూద్యతాయుధం || 16 ||

లోకే నావిందత త్రాణం వైన్యాన్మృత్యోరివ ప్రజాః |
త్రస్తా తదా నివృతే హృదయేన విదూయతా || 17 ||

ఉవాచ చ మహాభాగం ధర్మజ్ఞాపన్నవత్సల |
త్రాహి మామపి భూతానాం పాలనేఽవస్థితో భవాన్ || 18 ||

స త్వం జిఘాంససే కస్మాద్దీనామకృతకిల్బిషాం |
అహనిష్యత్కథం యోషాం ధర్మజ్ఞ ఇతి యో మతః || 19 ||

ప్రహరంతి న వై స్త్రీషు కృతాగఃస్వపి జంతవః |
కిముత త్వద్విధా రాజన్ కరుణా దీనవత్సలాః || 20 ||

మాం విపాట్యాజరాం నావం యత్ర విశ్వం ప్రతిష్ఠితం |
ఆత్మానం చ ప్రజాశ్చేమాః కథమంభసి ధాస్యసి || 21 ||

పృథురువాచ
వసుధే త్వాం వధిష్యామి మచ్ఛాసనపరాజ్ముఖీం |
భాగం బర్హిషి యా వృంక్తే న తనోతి చ నో వసు || 22 ||

యవసం జగ్ధ్యనుదినం నైవ దోగ్ధ్యాధసం పయః |
తస్యామేవం హి దుష్టాయాం దండో నాత్ర న శస్యతే || 23 ||

త్వం ఖల్వోషధిబీజాని ప్రాక్ సృష్టాని స్వయంభువా |
న ముంచస్యాత్మరుద్ధాని మామవజ్ఞాయ మందధీః || 24 ||

అమూషాం క్షుత్పరీతానామార్తానాం పరిదేవితం ।
శమయిష్యామి మద్భాణైర్భిన్నాస్తవ మేదసా ॥ 25 ॥

పుమాన్ యోషిదుత క్లీబ ఆత్మసంభావనోఽధమః ।
భూతేషు నిరనుక్రోశో నృపాణాం తద్వద్ధోఽవధః ॥ 26 ॥

త్వాం స్తభ్దాం దుర్మదాం నీత్వా మాయాగాం తిలశః శరైః ।
ఆత్మయోగబలేనేమా ధారయిష్యామ్యహం ప్రజాః ॥ 27 ॥

ఏవం మన్యుమయీం మూర్తిం కృతాంతమివ బిభ్రతం ।
ప్రణతా ప్రాంజలిః ప్రాహ మహీ సంజాతవేపథుః ॥ 28 ॥

ధరోవాచ

నమః పరస్మై పురుషాయ మాయయా
విన్యస్తనానాతనవే గుణాత్మనే ।
నమః స్వరూపానుభవేన నిర్దుత -
ద్రవ్యక్రియాకారకవిభ్రమోర్మయే ॥ 29 ॥

యేనాహమాత్మాయతనం వినిర్మితా
ధాత్రా యతోఽయం గుణసర్గసంగ్రహః ।
స ఏవ మాం హంతుముదాయుధః స్వరా -
డుపస్థితోఽన్యం శరణం కమాశ్రయే ॥ 30 ॥

య ఏతదాదావసృజచ్ఛరాచరం
స్వమాయయాఽఽత్మాశ్రయయావితర్క్యయా ।
తయైవ సోఽయం కిల గోప్తుముద్యతః
కథం ను మాం ధర్మపరో జిఘాంసతి ॥ 31 ॥

నూనం బతేశస్య సమీహితం జనై -
స్తన్మాయయా దుర్జయయాకృతాత్మభిః ।

న లక్ష్మతే యస్త్యకరోదకారయద్ -
యోఽనేక ఏకః పరతశ్చ ఈశ్వరః || 32 ||

సర్గాది యోఽస్యానురుణద్ధి శక్తిభి -
ర్ద్రవ్యక్రియాకారకచేతనాత్మభిః |
తస్మై సమున్నద్ధనిరుద్ధశక్తయే
నమః పరస్మై పురుషాయ వేధసే || 33 ||

స వై భవానాత్మవినిర్మితం జగద్
భూతేంద్రియాంతఃకరణాత్మకం విభో |
సంస్థాపయిష్యన్నజ మాం రసాతలా -
దభ్యుజ్జహరాంభస ఆదిసూకరః || 34 ||

అపాముపస్థే మయి నావ్యవస్థితాః
ప్రజా భవానద్య రిరక్షిషుః కిల |
స వీరమూర్తిః సమభూద్ధరాధరో
యో మాం పయస్యగ్రశరో జిఘాంససి || 35 ||

నూనం జనైరీహితమీశ్వరాణా -
మస్మద్విధైస్తద్గుణసర్గమాయయా |
న జ్ఞాయతే మోహితచిత్తవర్తమాభి -
స్తేభ్యో నమో వీరయశస్కరేభ్యః || 36 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
చతుర్థస్కంధే పృథువిజయే ధరిత్రీనిగ్రహో నామ సప్తదశోఽధ్యాయః ||